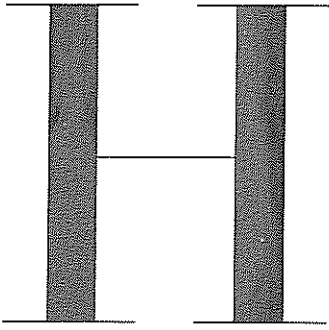

Zaman Tanrısı

Doğru adam yok, geçmişler olsun. Doğru zaman var, hayırlı olsun. Bir Tanrı varsa şayet, o da zaman olmalı. O karar veriyor, o alıyor, o bırakıyor. Zaten tüm şarkılar, şiirler, filmler de hep bunu anlatıyor. Işık Cansu Canayak

Hep aynı şey s ö y l e n d i : Doğru zaman, doğru mekan, doğru insan. Ama zamanla anlaşıldı ki,

yanlış insanlar bile doğrulasabiliyorlardı zamanla. Mekan da yanlış olamıyordu, zaman doğru olunca. Normalde aralarında bir ilişki olamayacak kişiler, uyumlu bir çift olabiliyorlardı zamanları tutunca. Üstelik üzerinde hiçbir kontrolümüzün olmadığı bir şey, zaman. Zamanı zamana bırakmaktan başka çaremiz yok yani.

Bütün bunları bana düşündürten şey, Harry ile Sally filmini yeniden izlemem oldu. Yıllar önce, aklım bugünkünden daha az ererken izlemiştim bu filmi; "Aman da ne güzel bir romantik film," diye düşünmüştüm. Yıllar geçti, haliyle büyüdüm ve şimdi tekrar izleyince tam zıttı bir etki yaptı, asabımı bozdu. Hiç de içimi ısıtmadı, yüzümü güldürmedi, tam tersine zaman karşısındaki acizliğimizi yüzüme vurdu.

Eh, nedir bu yani? Sen hep oradayken, o hep buradayken, yüzleriniz yan yanayken, elini uzatsa sana değecekken, ne diye aradan o kadar zamanın geçmesi gerekir? Günah değil midir geçen, yitip giden zamana? Değilmiş demek. Çünkü bize ziyan olmuş gibi gelen zaman aslında tam da o sırada usul usul çalışmaktaymış; bizi, birbirimize uymak için yaşamamız gereken deneyimlerden geçirmek için. Etrafıma baktığımda, etrafımı da geçtim, sadece kendi deneyimlerime bile baktığımda öyle net görebiliyorum ki bunu. Normalde sessiz, durgun, gösterişsiz, olsa olsa en yakın arkadaşımız olacak adamın, nasıl hayatımızın en büyük aşkı

haline gelebildiğini mesela. Sinir olduğunuz, farkında bile olmadığımız, tipiniz olmayan, aklınıza en son gelecek insanların zaman içinde nasıl çekici hale gelebildiğini, bu işin nasıl olduğunu düşündünüz mü hiç?

O evli-siz evli, siz bekar-o evli, siz biriyle-o yalnız, o başka ülkede-siz burada, o avare-siz ilişkiye aç, siz avare-o durulmaya muhtaçken, yani takvimleriniz tutmazken kaçıp gidenleri, mutlu olabilecekken değerlendirilmeyenleri düşündünüz mü hiç? Ben düşündüm. Çünkü bazen biliyor insan; doğru zamanda tanışmış olsalar, her şeyin ne kadar şahane olabileceğini. Ama durun, bütün çetrefil bununla da bitmiyor. Tarafların biri farkında olabiliyor bunun, diğerinin ruhu duymazken. Veya ikisi de birbirlerini deli gibi istiyorlar ama biri müsaitken, diğeri çok istese de yapamayabiliyor. İşte bu durumda, müsait olan olmayanın üstüne gider, onu çok istediğini belli eder ve imkansızda diretirse, yani zamana güvenmez, "İlla da şimdi, illa da bugün," derse bir gün kendiliğinden olacak şeyi de olurmuyor.

Diyeceksiniz ki, "Bunu nasıl bileceğiz, ne diye şu an elimizdeyken, tam önümüzdeyken fırsatı değerlendirmeye çalışmalıyız?" Ben de diyeceğim ki, işte sorun da burada, hiçbir zaman zamanın ne getireceğini bilemeyeceğiz. Ama iyi şeyler getireceğini, ikimizi de adam edip, birbirimize kavuşturacağını varsayabiliriz, böylece en azından risk almamış oluruz. Hem zaten iyimserlik iyidir derler. Onu şimdilik unutup, zorlamayıp, doğru zaman geldiğinde her şeyin kendiliğinden çözüleceğine inanmak iyimserliktir, evet. Ama aynı zamanda güvenlidir, incinmekten korur insanı. Durum böyleyse, ders kendiliğinden çıkıyor zaten: Ka-

deri kurcalama, hiçbir şeyi üsteleme, asla asla deme, zamana inan. Kendine değil hayatın akışına inan. Aynı Harry ve Sally'nin yaptığı gibi yap, akışına bırak ve sus... Sus biraz.

Yeri gelmişken filminden de bahsetmiyim biraz galiba. Harry ve Sally ta üniversite yıllarında, New York'a yaptıkları yolculuk sırasında, mecburi yol arkadaşları olunca tanışır. Hiç hoşlanmazlar birbirlerinden, oğlan uğraşıp durur kızla. Ama kader yerinde durmaz, döner dolasır, yine karşılaştırır onları. Onların elinde değildir olanlar. Başka adamlarla, kadınlarla mücadele ederler, çok severler, acı çekerler onlar için.

Rastlantılar onları yakınlaştırır ama bizden farkları şudur (ne de olsa film tabii); onlar kaderi deşmezler, akıntıyla giderler, fazla düşünmeden. Birbirlerine meyil ettikleri anlar varsa da, hissederler zamanın henüz gelmediğini.

Belki de on yıl geçer... Nihayet, sonunda bir büyük itirafı, bir doymuşlukla, aynı zaman frekansında oldukları muhteşem bir anda kavuşuverirler. Eğer arada geçen yıllarda tüketselerdi içlerinde biriken bu arzuğu, sıralarını çoktan savmış olacaktı, birbirlerini harcayacaklardı belki de. Oysa sabrın sonu selamet oldu, damlaya damlaya göl oldu. Yanıştılar birbirleri için eskiden, zaman onları öletti biçti, var etti yeniden.

Bu, hem güzel bir fikir, hem de acizlik. Hem zor bunu bilmek, hem de kol. Sadece nereden baktığımızı bakar...

Sonuç olarak, bu film aklımı başım getirdi benim, sesimi kesmem gerektiğini yüzüme vurdu. Sinirim bozuldu. Benin Sally'si olabilmem için, Harry'nin büyüyüp, benimle birlikte evrilmesi gerektiğini gördüm. Ve sustum. Susu zamana duyudum. ■ Susuwa